

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 31. august 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Natasja Walbom
Sagsnr.: 2021-0030-6231
Dok.: 2034038

Endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1270 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1270 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. juni 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1270 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for samtlige tilfælde af hjemmesideblokeringer foretaget med hjemmel i retsplejelovens § 791 d, 2. pkt., idet redegørelsen bl.a. bedes indeholde beslutningsgrundlaget, en vurdering af om blokeringen er proportionel og i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, information om hvad der er sendt til internetleverandører og hvilke internetleverandører, der er blevet bedt om at foretage blokeringer, og endelig bedes ministeren i redegørelsen oplyse, om man som bruger af en hjemmeside har mulighed for at gøre indsigelse over for kendelsen?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”1. Der kan ske blokering af en hjemmeside, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af straffelovens §§ 114-114 i, 119 eller 119 a, jf. retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 1. pkt. Efter bestemmelsens 2. pkt. kan blokering endvidere ske, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af straffelovens §§ 161, 163, 171 eller 189, § 263, stk. 1, eller §§ 263 a, 276, 278-283, 289-290 a, 300 a, 301 eller 303, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Beslutning om blokering af en hjemmeside efter § 791 d, stk. 1, 2. pkt., træffes af retten ved kendelse efter politiets begæring eller af politiet uden forudgående retskendelse, hvis indgrebet øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes. I sådanne situationer skal politiets beslutning snarest muligt og inden for 24 timer indbringes for retten, der herefter ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes, og om det kan opretholdes.

Blokering af en hjemmeside må ikke foretages, hvis indgrebet står i misforhold til sagens betydning og den ulempe, som indgrebet må antages at medføre. Det skal ved vurderingen indgå, om det vil være for indgribende at blokere en hel hjemmeside, hvis det kun er en lille del af indholdet på siden, der er ulovligt. Ved vurderingen heraf skal der lægges vægt på forholdets grovhed, således at der skal mindre til, hvis der er tale om en meget grov lovovertrædelse.

En byretskendelse om blokering af en hjemmeside efter retsplejelovens § 791 d kan kæres efter de almindelige regler herom,

og vil således kunne kæres til landsretten af den, over for hvem kendelsen indeholder en afgørelse, jf. retsplejeloven § 968. Det fremgår af forarbejderne til § 791 d, at en afgørelse om blokering af en hjemmeside retter sig mod registranten, dvs. lejerer af den hjemmeside, som retten har givet tilladelse til at blokere. Det fremgår ligeledes af forarbejderne, at det i praksis vil være registranten, der kan fremsætte anmodning om forelæggelse af sagen for retten. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at hvis betingelserne for blokering ikke længere er til stede, forudsættes politiet at foretage underretning af den, mod hvem indgrebet retter sig, dvs. lejerer (registranten) af den hjemmeside, som retten har givet tilladelse til at blokere.

Det er på den baggrund Rigspolitiets opfattelse, at det er registranten og ikke brugeren, der kan kære en kendelse om blokering af en hjemmeside. Herudover skal Rigspolitiet bemærke, at politiet hurtigst muligt skal foranledige, at en blokering fjernes, hvis politiet bliver bekendt med, at grundlaget for kendelsen ikke længere er til stede – f.eks. fordi det ulovlige indhold er fjernet fra hjemmesiden.

2. Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3) har på vegne af politikredsene i perioden fra ikrafttræden af ændringen af retsplejeloven den 2. april 2020 til den 13. juli 2021 pålagt internetudbydere at blokere 64 hjemmesider på baggrund af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt. En redegørelse for samtlige tilfælde af hjemmesideblokeringer forudsætter en manuel gennemgang og individuel beskrivelse af hver enkelt sag. Det vil derfor ikke være muligt for Rigspolitiet at redegøre for samtlige sager uden et forholdsmæssigt stort ressourceforbrug.

I 14 tilfælde er internetudbydere blevet pålagt at blokere en hjemmeside på baggrund af en kendelse, der er indhentet forud for meddelelse af pålægget. I de øvrige 50 tilfælde er blokeringen sket på øjemedet, hvorefter retten i samtlige sager har godkendt indgrebet. I ét af tilfældene vurderede politiet umiddelbart efter, at indgreb var blevet foretaget på øjemedet, at der ikke var grundlag for blokering, hvorefter blokeringen blev omgjort, inden at størsteparten af internetudbydere nåede at foretage blokering. Efterfølgende godkendte retten den kortvarige blokering, idet der i tidsrummet for blokeringen var grundlag for at antage, at der fra hjemmesiden kunne udskrives et falsk dokument (straffelovens § 171). Den pågældende hjemmeside er således ikke længere blokeret, og antallet af blokerede hjemmesider er derfor på nuværende tidspunkt 63.

Rigspolitiet kan oplyse, at blokering i de fleste tilfælde er rettet mod phishing-hjemmesider, der foregiver at være myndighedsider med information om corona-epidemien, men hvor hensig-

ten er uretmæssigt at få borgere til at afgive oplysninger om eksempelvis NemID. Afhængig af de konkrete oplysninger og den efterfølgende brug af disse, kan der være tale om overtrædelse af f.eks. straffelovens § 263 (uberettiget adgang til data) eller §§ 279 og 279 a (bedrageri og databedrageri).

Når der er truffet afgørelse om blokering af en hjemmeside, retter NC3 henvendelse til relevante internetudbydere. Det drejer sig pt. om Motorola Solutions, TT-Network, Dansk Kabel TV, Telenor, Fibia, Hi3G, Telia, Stofa, Wao, Cibicom, Global Connect, TDC, Ewii og Aura. Der er tale om de internetudbydere, som NC3 efter input fra bl.a. Teleindustrien og Center for Cybersikkerhed har vurderet, er de væsentligste nuværende udbydere.

Henvendelse til internetudbyderne sker via e-mail, der indeholder en standardformular med relevante oplysninger om blokeringen. Heraf fremgår det, at udbyderen pålægges at foretage blokering af hjemmesiden på baggrund af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., ligesom det fremgår, hvorvidt afgørelsen om blokering er truffet af retten ved kendelse eller politikredsen på øjemedet. Det fremgår ligeledes af formularen, at udbyderen anmodes om at underrette NC3 om tidspunktet for iværksættelse af blokering. Internetudbyderen anmodes endvidere om, at borgere, der forsøger at tilgå den pågældende hjemmeside, advares om, at NC3 har blokeret den pågældende hjemmeside, idet der antages at være begået en overtrædelse af straffeloven med tilknytning til covid-19-epidemien. Hvis der er tale om en phishing-hjemmeside, anføres det i standardformularen, at internetudbyderne anmodes om at etablere blokeringen hurtigt for derved at beskytte borgerne mod kriminalitet, idet denne type af sager er særligt tidskritiske.”

2. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 10 sikrer retten til ytrings- og informationsfrihed. Efter artikel 10, stk. 2, kan der foretages indgreb i ytrings- og informationsfriheden, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, territorial integritet eller offentlig tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udsprelse af fortrolige oplysninger, eller for at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed.

Som det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., har den helt særlige sårbare samfundssituation, som Danmark har befundet sig i siden udbruddet af Covid-19, nødvendiggjort, at politiet hurtigt og effektivt kan gribe ind over bl.a. misbrug af corona-situationen.

Som det fremgår retsplejelovens § 791 d, stk. 3, må blokering ikke foretages, hvis indgrebet står i misforhold til sagens betydning og den ulempe, som indgrebet må antages at medføre. Domstolene vil således i hvert enkelt tilfælde skulle foretage en konkret vurdering af nødvendigheden af at blokere en hjemmeside med henvisning til bestemmelsen.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., om blokering af hjemmesider ikke rejser spørgsmål i forhold til EMRK artikel 10.